

INFORMACE Z ČESKÝCH ČASOPISŮ č. 4/2018

Výběrová rešerše z Pedagogické bibliografické databáze. Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Acroyoga / Nikola Koňářiková, Alena Skotáková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 4

In: Tělesná výchova a sport mládeže : odborný časopis pro učitele, trenéry a cvičitele -- ISSN 1210-7689 -- Roč. 84, č. 2 (2018), s. 10-15.

Autorky prezentují novou pohybovou aktivitu s názvem Acroyoga (akrojóga), která přispívá k inovaci v tělesné výchově. Cvičí se ve skupinách nebo dvojicích a na tomto principu staví svou popularitu. Úspěšné provedení prvku vyžaduje fyzický kontakt a hlavně důvěru a komunikaci mezi cvičícími. Text obsahuje odpovědi na základní otázky: Jaký je cíl akrojógy, role (funkce) cvičících, pozice akrojógy, zařazení akrojógy do školní tělesné výchovy, očekávané výstupy žáka. Doplněno obrázky s popisem základní polohy a provedení pozice. Cvičení je doporučeno pro starší žáky na středních školách; autorky doporučují zařazení do RVP v rámci činností ovlivňujících zdraví.

střední škola ; tělesná výchova ; obsah výchovy ; pohybová výchova ; cvičení ; jóga ; zdraví ; inovace ve vzdělávání ; aktivizující metoda ; spolupráce ; komunikace ; rámcový vzdělávací program ; Acroyoga ; akrobacie

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/467463>

2.

Česko jako učitel národů / Jan Richter -- cze

In: Ekonom : týdeník vydavatelství Economia -- ISSN 1210-0714 -- Roč. 62, č. 7 (2018), s. 14-21.

Česká republika láká rok od roku stále více zahraničních studentů. Důvody: otevřená vzdělávací politika, kvalitní školství, stabilita a bezpečnost země. Nejpočetnější skupinu tvoří tradičně Slováci, přibývá Rusů, Ukrajinců, Kazachstánců i zájemců z dalších zemí světa. Tento trend mění podobu vysokého školství (přibývá studijních programů v angličtině i dalších cizích jazycích) a přináší vysokým školám finance od samoplátců i ministerstva školství. Přesto většina cizinců studuje v Česku zcela bezplatně v českojazyčných programech, aniž by stát s absolventy, kteří se po studiu vrátí do vlasti, jakkoli pracoval a těžil

z kontaktů s nimi. Článek uvádí některá statistická data k problematice a porovnává situaci u nás a v některých sousedních i vzdálenějších zemích.

vysoké školství ; vysoká škola ; zahraniční student ; bezplatné vzdělávání ; studijní poplatky ; statistická data ; komparace ; zahraničí ; Česko

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/467185>

3.

Čte každý žák, čte celá škola / Ondřej Hausenblas, Hana Košťálová -- cze --
Obsahuje bibliografické odkazy: 3

In: Kritická gramotnost -- ISSN 2464-6318 -- Roč. 3, č. Speciál 2017 (2017), s. 4-10.

Děti, které čtou, se lépe učí. Rozvoj čtení a čtenářství by neměl být omezen pouze na první stupeň a čtenářské předměty. Podpora projektu Pomáháme školám k úspěchu, který posiluje čtenářství v rámci celé školy. Do projektu se od května 2017 zapojilo 11 škol. V další části článku je uveden příklad ze základní školy v jižních Čechách. Postřehy mentorek projektu. Práce externích mentorů. Rozhovory s Bohunkou Jočovou a Hanou Košuličovou.

čtení ; čtenářství ; porozumění textu ; projekt ; dítě ; základní škola ; poradce ; Česko

<http://katalog.npmk.cz/documents/466913>

4.

Enhancing dialogic argumentation in mathematics and science / Sami Lehesvuori, Markus Hähkiöniemi, Kaisa Jokiranta, Pasi Nieminen, Jenna Hiltunen, Jouni Viiri -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Studia paedagogica : časopis Ústavu pedagogických věd FF MU Brno -- ISSN 1803-7437 -- Roč. 22, č. 4 (2017), s. 55-76.

Zpráva o programu odborného rozvoje učitelů ve Finsku zaměřeném na dialogickou argumentaci ve výuce matematiky a přírodovědných předmětů. Program je založen na oboustranné a kontinuální spolupráci mezi vysokoškolskými odborníky a učiteli zapojenými do programu. Odborníci vkládají do programu nejnovější vědecké poznatky, zatímco učitelé zajišťují jejich úspěšnou a citlivou implementaci do vzdělávací praxe. Do dvouletého programu se zapojilo šest učitelů matematiky a přírodovědných předmětů na nižším středním stupni vzdělávání. Článek prezentuje první výsledky programu

doložené na rozvoji dvou učitelů, přináší výsledky analýzy videí vyučovacích hodin a reflexí učitelů. Na závěr diskutuje možnosti implementace zjištěných poznatků do počátečního a dalšího vzdělávání učitelů.

učitel ; odborný rozvoj zaměstnanců ; další vzdělávání učitelů ; matematika ; přírodovědný předmět ; nižší střední škola ; dialog ; pedagogická komunikace ; spolupráce ; vysokoškolský pedagog ; inovace ve vzdělávání ; Finsko

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/467125>

5.

Hudební preference žáků druhého stupně základních škol = Music Preferences of the Secondary School Students / Eva Balcárková -- cze

In: Hudební výchova : časopis pro hudební a obecně estetickou výchovu školní a mimoškolní -- ISSN 1210-3683 -- Roč. 25, č. 3 (2017), s. 4-6.

Příspěvek přináší výsledky výzkumu prováděného na Univerzitě Palackého v Olomouci na téma hudební preference moravských žáků staršího školního věku. Zkoumalo se i to, jaké faktory ovlivňují vztah k hudbě a hudební toleranci i hudebnost žáků obecně. Průzkumu se účastnilo celkem 841 žáků 6. a 9. tříd moravských základních škol, chlapci a dívky byli zastoupeni rovnoměrně. Z výsledků výzkumu vyplynulo (jak se předvíдалo), že děti jednoznačně upřednostňují populární hudbu nad tradiční - ať už vážnou, lidovou nebo jazzovou. Příspěvek obsahuje grafy s procentuálním přehledem žákovských preferencí jednotlivých hudebních žánrů. Článek připomíná, že cílem školy není odnaučit žáky poslouchat populární hudbu, ale rozvinout jejich schopnost orientovat se v ní, skladby hodnotit a vybírat si mezi nimi.

základní škola ; druhý stupeň ; žák ; starší školní věk ; hudba ; hudební výchova ; pedagogický výzkum ; výsledek výzkumu ; tolerance ; hudebnost ; chlapec ; dívka ; populární hudba ; klasická hudba ; tradice ; lidová hudba ; graf ; cíl výchovy ; schopnost ; hodnotový systém ; Univerzita Palackého ; Olomouc ; Morava (Česko)

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/467491>

6.

Jak počítal první programovatelný počítač? / Ingrid Nagyová -- cze --
Obsahuje bibliografické odkazy: 3

In: Matematika, fyzika, informatika : časopis pro výuku na základních a středních školách -- ISSN 1210-1761 -- Roč. 27, č. 2 (2018).

Príspevek se zabývá stavbou a principy práce prvních počítačů Z1 a Z3, jejichž konstruktérem byl Konrád Zuse. Článek na sčítání čísel ve dvojkové soustavě ukazuje, jak byly první počítače konstruovány a jak s binárními čísly pracovaly. programování ; programovací prostředí ; počítač ; historické hledisko ; Zuse, Konrad ; Zuse, Konrad ; konstruktér ; binární čísla

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/467365>

7.

Jak současná paleogenetika přispívá ke změně našeho chápání vzniku, vývoje a migrací moderních lidských skupin = How contemporary paleogenetics contributes to change our understanding of origin, evolution and migrations of modern human groups / Václav Vančata -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Biologie, chemie, zeměpis : časopis pro výuku přírodovědných předmětů na základních a středních školách -- ISSN 1210-3349 -- Roč. 27, č. 1 (2018), s. 35-44.

Paleogenetika - obor zabývající se specifickým bádáním v oblasti genetiky prehistorických populací - existuje již přes 20 let. Prvním pozitivním výsledkem však byla až izolace prvního genu ze starobylé DNA, který souvisí s lidskou řečí. Podle názoru, že lidské formy se za posledních cca 600 tisíc let liší jen v málo znacích, by se u potomků homo sapiens nejednalo o samostatné druhy, ale o různé lidské formy. Prudký vývoj paleogenetiky v posledních několika letech, popsány moderní formy člověka a analýzy jejich genomů. Zmíněny jsou zásadní poznatky a co důležitého se díky nim mění v chápání fylogeneze (vývoje druhů) člověka.

genetika ; člověk ; evoluce ; fylogeneze ; gen ; genom ; druh ; vývoj člověka ; DNA ; paleogenetika

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/467244>

8.

Obsahová analýza tématu evoluce člověka v českých učebnicích přírodopisu a biologie = Content Analysis of Czech School Biology Textbook with Regard to Human Evolution Topics / Radka Marta Dvořáková, Karolína Absolonová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Scientia in educatione -- ISSN 1804-7106 -- Roč. 8, č. 2 (2017), s. 2-20.
Zařazení tématu evoluce člověka v Rámcových vzdělávacích programech pro základní školy a gymnázia. Výsledky obsahové analýzy 18 českých učebnic přírodopisu/biologie a v souhrnech gymnaziální látky zaměřené na uvedené téma. Sledování pojetí našeho druhu vůči zbytku živé přírody, pojetí evolučního vývoje člověka a druhové analýzy. Upozornění na řadu zastaralých informací a chyb, které učebnice i souhrny obsahují a které mohou komplikovat pochopení tématu (např. čistě lineární schéma evolučního vývoje, prezentace našeho druhu jako vrcholu evolučního vývoje nebo nejdokonalejšího tvora aj.).

biologie člověka ; člověk ; obsahová analýza ; chyba ; učebnice ; učivo ; biologie ; přírodopis ; základní škola ; gymnázium ; výsledek výzkumu ; evoluce

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/467364>

9.

Pracuji – budujeme – rozhodují = I am Working – We are Building – They are Deciding / Vojtěch Löffelmann -- cze

In: Tvořivá dramatika -- ISSN 1211-8001 -- Roč. 29, č. 1 (2018), s. 24-28.

Autor prezentuje část své bakalářské práce obhájené v r. 2017 na katedře výchovné dramatiky DAMU na téma problematika sirkárny SOLO v Sušici. Autor informuje o vlastním dramaticko-výchovném programu realizovaném v Muzeu Šumava a určeném pro žáky gymnázií. Workshop má vzdělávací charakter v oblasti lokálních dějin; opírá se o historické dokumenty z počátku 19. století, kdy byla sirkárna založena. Autor rozpracoval příběh zakladatelů a jejich rodin, věnuje se práci v továrně a životním podmínkám dělníků, ale všímá si i konfliktů, které mezi zakladateli vznikají. Navozuje atmosféru doby a přispívá k doplnění školních znalostí žáků o 19. století. Rozvíjí kompetence kognitivní, komunikační, sociální a dramatické.

dramatická výchova ; divadlo ; dramatické umění ; umělecká výchova ; výchovný program ; muzeopedagogika ; lokální společenství ; dějiny ; historické hledisko ; dokument ; životní příběh ; rodina ; životní styl ; dělník ; prostředí ; konflikt ; znalost ; gymnázium ; žák ; poznávací schopnost ; sociální dovednost ; komunikační schopnost ; bakalářské studium ; diplomová práce ; dějepis ; DAMU. Katedra výchovné dramatiky ; Sušice (Česko) ; století 19

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/467464>

10.

RinoGym Air / Miroslav Zítko, Gabriela Machová -- cze

In: Pohyb je život : časopis pro cvičitele a činovníky sportu pro všechny -- ISSN 1212-0669 -- Roč. 22, č. 1 (březen) (2018), s. 1-15 přílohy.

Jedním z cílů projektu Gymnastika pro všechny je doplnit standardizované vybavení školních tělocvičen o nářadí lépe vyhovující dětem z pohledu atraktivity, funkčnosti a bezpečnosti cvičení. Článek představuje náčiní RinoGym Air (nafukovací pomocná nářadí) a RinoSet (sada doskokových a dopadových žíněnek), uvádí jejich hlavní výhody a základní pravidla bezpečného používání. V další části uvádí příklady využití jednotlivých modulů: nafukovací kladinky (průpravná cvičení, náskoky, poskoky/skoky, obraty, rovnovážné prvky, akrobatické prvky a seskoky), odrazového můstku, nafukovacího válce a kombinace nafukovacího nářadí.

tělesná výchova ; tělocvična ; tělocvičné nářadí ; vybavení ; cvičení ; gymnastika

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/467247>

11.

Romské literatury : ukotvení ve společenských vědách a současné trendy / Karolína Ryvolová -- cze

In: Romano vod'i = Romská duše -- ISSN 1214-8660 -- Roč. 2017, č. 12 (2017), s. 23.

Dlouhou dobu neexistovala žádná odborná monografie věnující se uceleně romské literatuře. První pokusy z 90. a nultých let byly rozpačité. V červenci 2016 proběhla ve Vídni mezinárodní komparatistická konference ICLA, v rámci níž proběhl samostatný panel věnující se písicím Romům. Článek informuje o evropském projektu digitalizace romské kultury RomArchiv.

Romové ; literatura ; odborná literatura ; konference ; projekt ; digitalizace ; romská literatura ; romská kultura

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/466850>

12.

Sedavé chování a vybrané aspekty pohybové aktivity SŠ a VŠ studentů = Sedentary behaviour and selected aspects of physical activity in students of

secondary schools and universities / Adam Šimůnek, Karel Frömel, Ferdinand Salonna, Józef Bergier, Ján Junger, Pongrác Ács -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Tělesná kultura : sborník kateder tělesné výchovy a tělovýchovného lékařství -
- ISSN 1211-6521 -- Roč. 40, č. 2 (2017), s. 105-111.

Je známo, že pohybová aktivita českých středoškolských a vysokoškolských studentů je nedostatečná, existuje však jen málo studií, které by pohybovou aktivitu středoškoláků a vysokoškoláků porovnávaly. Studie prezentovaná v příspěvku proto zjišťovala, jaké rozdíly v sedavém chování, typech transportu a chodeckých aktivitách existují mezi středoškolskými a vysokoškolskými studenty. Výzkumu se zúčastnilo 283 chlapců ze SŠ, 144 chlapců z VŠ, 418 děvčat ze SŠ a 200 děvčat z VŠ. Použit byl dotazník International Physical Activity Questionnaire - long form. Výsledky ukázaly, že tři čtvrtiny všech studentů neplní doporučení sedmkrát týdně 60 minut souhrnné pohybové aktivity, doporučení pětkrát týdně alespoň 30 minut chůze neplní 36% středoškoláků a 43% vysokoškoláků. Pro zlepšení životního stylu středoškoláků je třeba podporovat změny v režimu středních škol, ve vysokoškolském prostředí je třeba podporovat možnosti většího zapojení děvčat do pohybových aktivit.

žák ; střední škola ; student ; vysoká škola ; dívka ; chlapec ; pohyb ; aktivita ; komparace ; výsledek výzkumu ; pohybové aktivity

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/467342>

13.

Tabuizace smrti / Naděžda Špatenková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Gymnasion : časopis pro zážitkovou pedagogiku -- ISSN 1214-603X -- Roč. 11, č. 20 (2017), s. 9-13.

Autorka přibližuje, jak je v dnešní době vnímáno téma smrti a umírání, a zamýšlí se nad možnostmi jeho odtabuizování a zavedení do výchovy a vzdělávání. Určitý prostor se pro toto téma otevírá například v biologii, výchově ke zdraví, resp. v disciplínách zaměřených na vzdělávací oblast Člověk a zdraví, Člověk a společnost (psychologie, filozofie, občanský a společenskovední základ). Klíčovými tématy diskuzí se žáky by měly být, kromě vymezení základních pojmů (umírání, smrt, truchlení), především pohřební a smuteční rituály, zármutek a truchlení, bio-psycho-sociální a spirituální aspekty umírání a smrti, právní důsledky smrti, ale také suicidální prevence apod.

životní cyklus ; úmrtí ; vzdělávání ; vyučovací předmět ; biologie ; zdravotní výchova ; základní vzdělání ; občanská výchova ; společenskovední předmět ; zvyk ; sebevražda ; smrt ; umírání ; umírající ; tabu ; truchlení ; pohřeb ; pohřební zvyky ; rituál ; smutek

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/467168>

14.

Třicet způsobů, jak zničit kreativitu psychoanalytických kandidátů = Thirty Methods To Destroy The Creativity Of Psychoanalytical Candidates / Otto F. Kernberg , [Překladatel] Eva Klimentová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Revue psychoanalytická psychoterapie : časopis České společnosti pro psychoanalytickou psychoterapii -- ISSN 1212-7280 -- Roč. 19, č. 2 (2017), s. 6-15.

Autor článku se zabývá formálními aspekty psychoanalytického vzdělávání a zaměřuje se na podporu nebo naopak maření tvořivosti v práci kandidátů. Shromáždil postřehy z průběhu svého studia, přednášení i pedagogického působení a shrnul je do negativního formátu, který je v zásadě naléhavou žádostí o podpoření psychoanalytické tvořivosti. Následuje výčet třiceti způsobů, jak psychoanalytickým kandidátům bránit v kreativě (odrazení od samostatného myšlení, ke kterému může být využito i Freudovo dílo, izolace od profesních aktivit psychoanalytické společnosti, opomíjení výzkumu, opomíjení studia polemik apod.).

psychoanalytická pedagogika ; vzdělávání ; psychoanalytik ; psychoanalýza ; tvořivost ; zkušenost ; kandidát

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/467323>

15.

Vědkyně v době pětileté a v době soutěže = Women Researchers in the Age of the Five-Year Plan and in the Age of Competition : ženské vědecké dráhy před rokem 1989 a po něm : Women's Research Careers before and after 1989 / Marta Vohlídalová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Sociologický časopis = Czech sociological review -- ISSN 0038-0288 -- Roč. 54, č. 1 (2018), s. 3-33.

Studie, která srovnávala dvě generace žen a jejich vědeckou práci - ženy, které budovaly svou pracovní kariéru před r. 1989, a současnou generaci mladých žen. Vztahy mezi individuálními, institucionálními a strukturálními bariérami v ženské pracovní kariéře. Interakce zaměstnání a rodinné péče. Milníky, které formují kariéru současných žen a žen před r. 1989. Jak se změnily podmínky pro souhrn pracovního a rodinného života. Autorka zastává názor, že současné ženy mají větší problém přizpůsobit životní dráhu svému ideálu, než měly ženy v minulosti.

žena ; věda ; vědecká činnost ; pracovní podmínky ; zaměstnání ; rodina ; rodinný život ; profesní dráha ; působení ; Československo ; Česko ; bariéra

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/467431>